



Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Blansko, Dvorská 26

Dvorská 26/1415, 678 01 Blansko

Identifikátor školy: 600 106 161

Termín konání inspekce: 3. - 6. květen 2004

Čj.:	12-1211/04-5131
Signatura:	kl1cx106

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům ve školním roce 2003/2004,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v českém jazyce, matematice a přírodovědě na prvním stupni základní školy, v dějepisu, občanské výchově, matematice, fyzice a chemii na druhém stupni základní školy ve školním roce 2003/2004,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům v českém jazyce, matematice, přírodovědě, přírodopisu, dějepisu a občanské výchově ve specializovaných třídách ve školním roce 2003/2004,
- ❖ účinnosti prevence sociálně patologických jevů.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základníškola Blansko, Dvorská 26 je příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je Město Blansko, náměstí Svobody 3/32, 678 24 Blansko. Škola sdružuje základní školu s kapacitou 720 žáků, školní družinu s kapacitou 75 žáků a jídelnu základní školy s kapacitu 520 jídel. V základní škole bylo vykázáno k 30. září 2003 v 19 třídách 384 žáků. Vzdělávání a výchova probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola, č. j.: 16847/96-2. V pátém, sedmém a osmém ročníku jsou kromě běžných tříd zřízeny specializované třídy pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení a chování (SVPU). V 6. – 9. ročníku jsou třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výchovně-vzdělávací činnost v základní škole zajišťuje 29 pedagogických pracovníků. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku dle právní normy nesplňovali na prvním stupni tři učitelé a na druhém stupni základní školy také tři učitelé. Výchovná poradkyně absolvovala kvalifikační studium.

Úvazky jsou přidělovány uvážlivě, dle možnosti s přihlédnutím k pedagogickým zkušenostem a aprobacím jednotlivých vyučujících. Výjimkou jsou předměty občanská a rodinná výchova, které jsou personálně zajištěny většinou učiteli s jinou aprobačí.

Chod školy je ošetřen vnitřními směrnici a řády. Organizační struktura popsaná v *Organizačním řádu* odpovídá velikosti školy a je členěna na úsek pedagogický (první, druhý stupeň základní školy a školní družinu), úsek stravovací, provozní a ekonomický. Každý úsek kromě ekonomického (jeho činnost je zajištěna účetní firmou) vede vedoucí, který zabezpečuje jeho chod i přenos informací mezi ředitelem školy a zaměstnanci. Kompetence, delegované ředitelem na pověřené vedoucí úseků i povinnosti jednotlivých kategorií zaměstnanců, konkrétně vymezují jejich pracovní náplně. Činnosti všech součástí školy jsou koordinovány na pravidelných provozních poradách, kterých se účastní vedoucí úseků dle potřeby a tématu jednání. Problematikou a hodnocením výchovně vzdělávací činnosti se zabývá pedagogická rada. Ve škole je ustanoveno metodické sdružení a předmětové komise. Projednávají většinou organizaci aktuálních školních i mimoškolních aktivit, zapojení žáků do soutěží a účast učitelů na vzdělávacích akcích. Méně pozornosti

věnují uplatňování činnostních forem a metod výuky ve specializovaných třídách a koordinaci práce učitelů, kteří v těchto třídách vyučují, dále průběžnému plnění učebních osnov dle zpracovaných tematických plánů.

Pružné předávání informací probíhá prostřednictvím zveřejněných týdenních plánů, každodenním osobním kontaktem vedení školy se zaměstnanci a na pravidelných poradách.

Začínajícím učitelům poskytují konzultace uvádějící pedagogové. Plán vnitřní kontroly stanovuje pravidla pro kontrolu jednotlivých úseků, obsah a termíny kontroly a odpovědnost vedoucích pracovníků za včasné a spolehlivé informace o výsledcích při plnění úkolů. Méně propracovanější je oblast kontroly výchovně-vzdělávací činnosti školy, kterou provádí ředitel a zástupkyně ředitele. Málo pozornosti je věnováno tematicky zaměřeným hospitacím (např. výsledky výchovně-vzdělávací práce ve specializovaných třídách), analýze výsledků kontrol a provedených hospitací. Závěry z hospitační činnosti jsou individuálně projednávány.

Strategie personálního rozvoje pedagogických pracovníků je realizovaná v souladu se vzdělávací nabídkou akreditovaných seminářů. Plán vzdělávacích akcí je každý měsíc aktualizovaný a zveřejněný. V letošním školním roce se staly prioritami například jazykové kurzy, informační gramotnost, problematika sociálně patologických jevů a výchovného poradenství, dopravní výchova. Personální politika vedení školy směřuje k vytvoření stabilizovaného pedagogického sboru s převažující odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Pro stanovení nenárokových složek platu slouží kritéria uvedená ve *Vnitřním platovém předpisu*. Jasně stanovená pravidla projednaná se zaměstnanci umožňují diferencovaný přístup v jejich odměňování, který podněcuje aktivitu všech. K sebehodnocení zaměstnanci školy vedení nejsou.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově na dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí ve dvou budovách, které jsou propojeny spojovací chodbou. V hlavní starší budově je umístěno ředitelství školy, dále kmenové třídy druhého stupně, jedna třída prvního stupně (s bezbariérovým vstupem), odborné učebny (přírodopisu, výtvarné výchovy, chemie a fyziky, dvě jazykové učebny, dvě učebny informatiky, školní dílna), kabinety, tělocvična s nářadovnou, nefunkční knihovna a jídelna. Interiér budovy jeví známky opotřebenosti – některé chodby a třídy jsou nevymalované, výzdoba a podnětnost prostor je na nižší úrovni. Kmenové třídy jsou postupně vybavovány novými vestavěnými skříněmi. Ve druhé budově jsou kmenové třídy prvního stupně, dvě oddělení školní družiny a malá tělocvična. Zdi prostorných chodeb jsou vkusně vyzdobené. Obě budovy se nachází v oploceném areálu, jehož součástí je nově vybudované hřiště a běžecký ovál, vše s umělým povrchem. Pro výuku pěstiteckých prací je v části areálu skleník a školní pozemek.

Škola disponuje dostatečným množstvím učebnic a pracovních sešitů. Vybavení pomůckami je dostačující. Odborné učebny přírodopisu, chemie a fyziky jsou svou výzdobou podnětné k výuce i když jejich specifické vybavení je opotřebené. V každé učebně informatiky je deset žákovských počítačů, z nichž jedna je vybavena počítači v rámci projektu INDOŠ a druhá již starším hardwarovým zařízením. Vyučující mají k dispozici potřebnou audiovizuální techniku a jeden zpětný projektor. Ve škole jsou základní pomůcky pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vedení školy provádí kontrolu využívání materiálních zdrojů v rámci hospitační činnosti. Na základě podnětů vedoucích metodického sdružení, předmětových komisí a jednotlivých

učitelů jsou sbírky doplňovány novými pomůckami. Hřiště i tělocvičny jsou využívány tělovýchovnými organizacemi i veřejností. Volné prostory školy jsou pronajímány jiným subjektům. V areálu školy má svoji základnu Klub českých turistů, který organizuje akce také pro žáky školy.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově na dobré úrovni.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka probíhala podle vzdělávacího programu Základní škola č. j.: 16847/96-2. Integrovaní žáci, včetně specializovaných tříd, jsou vyučováni podle individuálních vzdělávacích programů vypracovaných v souladu s odbornými doporučeními a projednaných s jejich zákonnými zástupci.

Vzdělávací program je realizován v souladu se zařazením školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Ředitel školy při tvorbě vlastního učebního plánu základní školy vhodně a v plném rozsahu uplatnil schválený učební plán Základní škola č. j.: 16847/96-2, jeho úpravu podle rozvojového programu Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny č. j.: 31172/2002-22 a modelový učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy č. j.: 29 738/96-22-50. Výuka probíhala podle rozvrhu vyučovacích hodin, který svým obsahem odpovídal učebním plánům školy. Učební osnovy sledovaných předmětů byly časově a tematicky podrobně zpracovány a plněny. Dokumentace průkazně zachycovala průběh vzdělávání.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov je realizovaná v rámci hospitační činnosti vedení školy, která však nepokrývá celé spektrum povinných předmětů realizovaného vzdělávacího programu. Proto v tomto školním roce nebylo včas podchyceno, že ve výuce matematiky i dějepisu počet odučených hodin vztahujících se k jednotlivým tématům neodpovídá plně jejich náročnosti. Na prvním stupni nebyl dosud zařazen do výuky přírodovědy a vlastivědy oddíl „Výchova ke zdraví.“ Z výše uvedených zjištění vyplývá, že kontrola naplňování učebních osnov není systematicky realizovaná a vyhodnocována.

Kontrola naplňování učebních osnov není účinná.

Rozvrh hodin respektoval psychohygienická hlediska denní skladby předmětů. Délka přestávek odpovídala dikci vyhlášky, s výjimkou nedodržení hodinové přestávky pro třídy, které mají vyučování 8. a 9. vyučovací hodinu. Školní řád byl zpracován velmi podrobně a svým obsahem plně odpovídal ustanovením výše uvedené vyhlášky. Stanovil základní povinnosti zaměstnanců, opatření ke zlepšení kvality práce a jejich pracovní a hmotné zainteresovanosti. Přílohy řádu školy podchycují povinnosti pedagogických pracovníků, třídních učitelů, jejich pracovní náplně a reagují na aktuální školskou problematiku například v oblasti zákazu kouření v budově a areálu školy, používání mobilních telefonů a udělování výchovných opatření v případě projevů rasismu, xenofobie a intolerance. Součástí školního řádu je Vnitřní režim školy a volnými přílohami jsou vypracované řady kabinetů a odborných pracoven. Vnější informační systém je zajištěn vnitřní směrnici školy a probíhá také prostřednictvím internetových stránek školy. Dále je založen na osobním kontaktu s rodiči i školními a mimoškolními institucemi. V průběhu školního roku a v jeho závěru prezentuje

výsledky své práce mimo jiné i vystoupením žáků na školní akademie. Žáci jsou v neustálém kontaktu s třídními učiteli a mají možnost využít konzultační hodiny nabízené výchovnou poradkyní a protidrogovou preventistkou. Doba konzultačních hodin pro rodiče je stanovena, avšak rodiči je málo využívána. Několik roků pracuje ve škole žákovský parlament. Společně s pedagogickými pracovníky se podílí na řešení otázek její organizace a činnosti v rámci environmentální výchovy. Výchovné problémy žáků jsou projednávány s jejich rodiči na výchovných komisích, jejichž činnost je písemně zdokumentovaná. Udělená výchovná opatření vůči žákům byla patřičně zaznamenána, rodičům oznámená, ale ne vždy byla písemně zdůvodněná v katalogových listech žáků.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovná poradkyně svou práci plánuje a realizuje v souladu s udělenými kompetencemi, pracovní náplní, platnými právními předpisy a potřebami školy. Na prvním stupni základní školy se zaměřuje na diagnostiku poruch učení a chování žáků ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Školu pravidelně navštěvuje psycholog-konzultant dle ročního plánu konzultací a v případě nutnosti také aktuálně. Výchovné problémy jsou řešeny ve spolupráci s rodiči na výchovných komisích a v případě potřeby i s příslušnými mimoškolními institucemi. S rodiči některých problémových žáků škola vykazuje pravidelnou individuální spolupráci. Vycházejícím žákům a jejich rodičům jsou poskytovány informace o možnostech další profesní orientace školou samotnou i neformální spoluprací s místním úřadem práce (besedy, přednášky, profitesty). Činnost sledovaného úseku je patřičně zdokumentovaná. V rámci protidrogové prevence ve škole působí metodička preventivních aktivit. Na jednání pedagogické rady aktuálně informuje své kolegy o plánovaných akcích pro jednotlivé třídy a zapojení žáků do projektů.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni základní školy v předmětech český jazyk, matematika a přírodověda.

Promyšlená bezprostřední příprava učitelek do hodin se odrazila v dobré organizaci výuky. Dlouhodobé plány rozvržení učiva vycházely většinou z používaných učebnic ne vždy přesně korespondovaly s požadavky osnov realizovaného vzdělávacího programu. Cíle hodin stanovené vyučujícími upřednostnily oblast vzdělávací před oblastí hodnotovou.

Kromě jedné učitelky, která dokončuje vysokoškolské studium, splňují ostatní učitelky (u kterých proběhly hospitace) podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Výuka byla vedena věcně a odborně správně, pouze v malém počtu hodin se objevily drobné metodické nedostatky a nepřesnosti.

Učební prostředí bylo estetické. Některé třídy měly vyčleněn prostor na pracovní a odpočinkovou část s kobercem. Školní nábytek (lavice a židle) velmi často neodpovídaly výšce žáků, což mělo negativní vliv na utváření správných návyků při sezení a psaní. Názorné pomůcky, převážně vyrobené samotnými učitelkami, podporovaly výuku především v českém jazyce. Frekvence využívání názorných a drobných manipulativních pomůcek se u jednotlivých vyučujících lišila. Na vynikající úrovni byla pomůckami zabezpečena sledovaná výuka přírodovědy, méně byly pomůcky využity v matematice.

K aktivizaci žáků přispívala vhodná motivace v převážné většině hodin, jen ojediněle jí některé vyučující přikládaly menší význam.

Kvalita výuky v jednotlivých třídách byla rozdílná, závisela na volbě metod, využití pomůcek, organizaci a podílu aktivních činností. Učitelky věnovaly žákům maximální pozornost, kladly důraz na zvládnutí probíraného učiva, jeho procvičení a upevnění. Ve většině hodin žáci pracovali alespoň na jednom zadaném úkolu ve skupinkách, přesto celkově

převažovala frontální práce. Didaktické hry, zařazované převážně v hodinách českého jazyka, podporovaly zájem o výuku. Žáci plnili zadané úkoly většinou velmi dobře. Individuální přístup k žákům pomalejším a se specifickými poruchami učení nebyl v hospitovaných hodinách pozorován. Tempo výuky při frontálních činnostech řídily učitelky podle práce průměrných žáků. Kontrola zadaných úkolů následovala většinou bezprostředně po jeho splnění a prováděly ji převážně vyučující. Ojedinelá byla práce s chybou. Žákovské sešity byly pravidelně kontrolovány a opravovány. Úhlednost písma a úprava písemných prací byla dobrá.

Atmosféra ve třídách byla vstřícná, pracovní. Žáci dokázali akceptovat dohodnutá pravidla, plnili pokyny vyučujících a chovali se ukázněně. Možnost uplatnění vlastního názoru měli při řešení úkolů ve skupinách, argumentace a diskuse velmi dobře využili v hodině přírodovědy. Časté návodné otázky učitelek nevytvářely dostatečný prostor k zformulování odpovědi a k souvislému mluvnímu projevu žáků. Rozvoji komunikativních dovedností a schopnosti vzájemného naslouchání věnovaly cílenou pozornost pouze některé vyučující.

V hodinách převažovalo slovní motivační hodnocení. Ojedinele byla uplatněna objektivní klasifikace a častěji vzájemné hodnocení žáků. Sebehodnocení zaznělo jen výjimečně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na prvním stupni měly dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni základní školy

Společenskovědní předměty (dějepis, občanská výchova)

Hospitace proběhly u většiny přítomných učitelů ve všech ročnících. Cíle navazovaly na předchozí učivo, ale méně je specifikovali na dovednosti, kterých mají žáci dosáhnout. Výuka nebyla plánovaná diferencovaně s ohledem na individuální odlišnosti jednotlivců nebo skupin. Činnosti směřovaly ve všech hodinách k naplnění cílů, ale většinou se nepodařilo prověřit míru jejich zvládnutí žáky.

Výuka je zajištěna učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí. Vzhledem k širokému spektru učitelů, kterým byla přidělena výuka občanské výchovy jako doplnění jejich vyučovací povinnosti, většina hodin nebyla zajištěna a probouvaně. To ovlivnilo jejich kvalitu především z hlediska organizace, volby metod a forem práce charakteristických pro tento předmět.

Výuka probíhala výhradně v méně estetických a pro předměty nemotivujících třídách. Reorganizace školní knihovny není zatím dokončena, proto neumožňuje fakultativní výuku. Žáci nejvíce pracovali s učebnicemi, které mají pro oba předměty k dispozici, a občas s doplňkovými materiály jako jsou mapy, encyklopedie, doplňující beletrie a kopírované učební texty připravované učiteli.

V hodinách převažovaly klasické frontální výukové postupy zaměřené na opakování dříve probrané látky a probrání nového učiva. Metody a formy práce nebyly diferencovány s ohledem na individuální možnosti žáků. Proto se do výuky zapojovala zhruba třetina třídy. Učitelé nové učivo většinou vyvozovali, vycházeli z dříve získaných znalostí žáků, jejich dosavadních zkušeností i mezipředmětových vztahů. Ojedinele zařazovali individuální nebo skupinové činnosti, při kterých žáci získávali nové poznatky také samostudiem a zpestřili výuku zajímavostmi nebo referáty. Většinou však převažovaly strnulé a vzhledem k charakteru výchovných předmětů méně vhodné metody a formy práce. Tím byla také ovlivněna psychohygiena žáků. Jejich únava zejména v závěru některých hodin přerůstala v nesoustředěnost a nekázeň. I když někteří žáci prokazovali dobré teoretické znalosti, méně byli vedeni k vytváření vlastních postojů a stanovisek k probíranému učivu v obou předmětech, zejména v občanské výchově.

V úvodu hodin většinou nebyl specifikován výchovně vzdělávací cíl tak, aby motivoval žáky k jeho splnění. Průběžná motivace se vyznačovala pochvalou žáků učiteli, příležitostnou motivující klasifikací, střídáním činností a ojedinělým zařazením zajímavostí nebo méně obvyklých metod práce. Závěrečná motivace, vyplývající ze zhodnocení podílu některých žáků na splnění cílů, nebyla učiteli doceněna. Učitelé spolupracovali většinou s aktivnější částí třídy, pasivní jednotlivci se nesnažili do výuky začlenit.

Ve všech třídách převládala příznivá atmosféra. Vztah učitelů k žákům se vyznačoval pěkným přístupem a kvalita vzájemných vztahů byla velmi dobrá. Přesto se nepodařilo využít snahy žáků komunikovat zařazením diskuse k probíraným tématům a vytvořením širšího prostoru i pro jiné formy jejich aktivního zapojení. Rozvoj komunikativních dovedností žáků se podařilo podpořit jen v některých hodinách stejně tak jako uplatnit a tříbit jejich vyjadřovací dovednosti. Ve vzájemném dialogu ve většině hodin měli dominující postavení učitelé.

Méně vhodně byly zařazeny metody individuálního zkoušení žáků u tabule, kdy ostatní většinou měli za úkol sledovat výkony svých spolužáků. Ani nabízející se možnost vzájemného hodnocení výkonů spolužáků v této fázi většinou nebyla zařazena. V průběhu hodin učitelé jen ojediněle žáky klasifikovali. Častěji je povzbuzovali pochvalou. V závěru vyučování většinou nezbyl čas na podrobnější adresné shrnutí a vyhodnocení práce.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepise a občanské výchově měly dobrou úroveň.

Matematika a přírodovědné předměty (fyzika, chemie)

Vzdělávací cíle v hospitovaných hodinách byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení třídy. Učivo navazovalo na probraná témata. Příprava vyučujících byla pečlivá, avšak málo promyšlená vzhledem k metodám práce žáků, jejich motivaci a diferencovaným úkolům dle individuálních potřeb.

Hospitace proběhly u pěti učitelek. Jedna z nich nesplňuje podmínky pedagogické způsobilosti dané právním předpisem. Přesto výuka byla vedena po věcné a odborné stránce správně.

Materiální podpora vzdělávacího procesu byla zajištěna vhodně zejména v přírodovědných předmětech. Žáci pracovali s fyzikálními soupravami. Při laboratorní práci z chemie měli k dispozici laboratorní sklo a chemikálie. Výuka probíhala v kmenových třídách v odborné pracovně fyziky a chemie a přírodopisu. Vyučující efektivně využily zpětný projektor a videozáznam. Žáci jsou vybaveni vhodnými učebnicemi a sbírkami příkladů.

Všechny sledované hodiny byly vedeny frontálně. V úvodním opakování probraného učiva vyučující ověřovaly jeho pochopení cílenými otázkami. Operativně reagovaly na potřebu procvičení probrané látky z předchozích hodin. Většina vyučujících v průběhu hodiny žáky vedla a udělovala jim příkazy k postupu v práci. Prostor pro vlastní aktivity měli žáci minimálně. Střídání činností a relaxační aktivity žáků nebyly dostatečné a časté a pak zvláště v druhé polovině hodin byla pozorována jejich únava. Jen v malé části hodin, kde probíhala skupinová práce, žákovské pokusy a laboratorní práce, byli aktivnější, diskutovali mezi sebou. Samostatně prováděli jednotlivé pokusy, sledovali jejich průběh, zobecňovali svoje poznatky a zaznamenávali je do protokolů. Závěry hodin většinou postrádaly vyhodnocení práce žáků a splnění stanovených cílů.

V průběhu hodin zvláště v přírodovědných předmětech podpořily zájem žáků demonstrační pokusy, vlastní pokusy ve skupinách nebo zařazená videosekvence. V matematice byla motivace žáků méně úspěšná. Často se nedověděli jaký má pro ně učivo přínos, nebyli získání pro aktivní učení. Chybělo zařazení vhodných aplikačních úloh.

Žáci většinou akceptovali dohodnutá pravidla komunikace s učitelem. Méně prostoru měli k vyjadřování vlastních názorů a diskusi. Občas zařazené práce ve skupině vytvářely prostor

pro rozvoj komunikativních dovedností žáků a vzájemnou toleranci. Při laboratorní práci udržovali pořádek na pracovním stole a dbali na bezpečnostní pravidla práce s chemikáliemi. Jejich snaha o spolupráci s učitelkou dotvářela pracovní atmosféru průběhu výuky.

Výsledky práce žáků si učitelky v matematice zjišťovaly na základě počtu chyb v zadaném úkolu. Jasná pravidla pro případné hodnocení známkou jim však nesdělily. Při ústním zkoušení ve fyzice a chemii řešili žáci úkoly zaměřené na pochopení širších souvislostí a zobecnění poznatků. Jejich klasifikace byla objektivní a zdůvodněná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice měly dobrou úroveň, v chemii velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve specializovaných třídách

V průběhu inspekce byly hospitovány celkem tři hodiny českého jazyka, tři matematiky, dvě přírodopisu, jedna hodina přírodovědy, občanské výchovy a dějepisu ve specializovaných třídách 5., 7. a 8. ročníku. Většina vyučujících cíl hodiny stanovila vhodně, někteří kromě vzdělávacího stanovili i cíl výchovný. Ve dvou případech nebyl vyučujícími naplněn. Nová látka navazovala na již probrané, ne vždy žáky zafixované učivo. Z hospitační činnosti v těchto třídách vyplynulo, že přístup učitelů k žákům není odlišný od běžných tříd. Většina vyučujících při plánování průběhu hodiny nepřihlížela na specifika jednotlivých žáků a jejich potřeby.

V hodinách vyučovalo celkem pět učitelů, z nichž tři splňovali podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Žádný není speciálním pedagogem, což se negativně odrazilo v organizaci a metodickém vedení výuky.

Třídy na druhém stupni byly méně podnětné než pátá třída, která byla vybavena podpurným materiálem pro fixaci získaných vědomostí. Žáci zde jako jediní měli k dispozici kompenzační pomůcky (bzučák, čtecí okénko, měkkou a tvrdou kostku), které automaticky dle potřeby používali. V hodině rovněž pracovali na PC, kde si procvičovali učivo, využívali encyklopedie, pracovní listy, různé kartičky apod. Přírodopisu byli žáci vyučováni v odborné učebně, kde byli seznamováni s různými modely, nástěnnými tabulemi a vyučující využila při výuce zpětný projektor.

Ve všech hospitovaných hodinách převažovala frontální výuka. Žáci byli kromě řízeného rozhovoru učitelem a samostatné práce velmi zřídka aktivizováni jinými metodami. Pouze ojediněle pracovali ve dvojicích. Referát, který si jeden z žáků připravil, nebyl ve výuce účelně využit. Zařazené činnosti byly často příliš dlouhé a nestřídalily se. Docházelo k nesoustředěnosti žáků a jejich únavě. Zařazení přímé relaxace volili vyučující zřídka. I přes skutečnost, že jde převážně o žáky s poruchami učení, vyučující diktovali dlouhé zápisy do sešitů nebo je žáci z tabule opisovali. Někteří nebyli schopni je po sobě přečíst, což je důkazem neefektivnosti jejich zaměstnávání v hodinách. Individuální přístup k žákům byl pozorován ojediněle.

Vstupní motivace byla vyučujícími zcela opomenuta. Ve dvou hodinách ji zaměnili za sdělení obsahu a cíle hodiny. V průběhu výuky byli žáci častěji motivováni, především zařazením mezipředmětových vztahů a návazností probíraného učiva na jejich zkušenosti.

V hodinách převládá verbální projev vyučujících. Žáci měli i přesto vytvořen v různém rozsahu prostor pro vyjádření svého názoru a pro rozvoj kultivovaného verbálního projevu. Ti často odpovídali jednoslovně a nespisovně na dotazy vyučujících, kteří se s takovou odpovědí často spokojili. Na vznesené dotazy jim vyučující většinou ochotně odpovídali. V době, kdy probíhala práce ve dvojicích, měli žáci možnost komunikovat mezi sebou.

Vyučující žáky často chválili, jejich výkony pozitivně hodnotili a často klasifikovali, avšak nezdůvodňovali. V sešitech někteří vyučující vhodně hodnotily práci žáků zapsáním počtu

chyb. V žákovských knížkách se často objevovala nedostatečná za nesplnění domácího úkolu, což je nevhodné. Někteří vyučující při zadávání a následném hodnocení písemných prací nerespektují individuální dispozice žáků. Žáci nebyli vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve specializovaných třídách měly vyhovující úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání a výchovy žáků za jednotlivá klasifikační období na pedagogických radách. Vedení školy dosud nežadává žákům prověrky ke zjištění a srovnávání jejich vzdělávacích výsledků. Úroveň vědomostí a znalostí žáků zjišťuje ředitel školy ústní formou dotazem na střední školy, kde žáci konají přijímací pohovory.

Celkově je průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v základní škole hodnocen jako dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Prevence sociálně patologických jevů

Funkci metodika prevence sociálně patologických jevů vykonává již osm let zkušená učitelka. K výkonu funkce byla proškolená. Průběžně se vzdělává, využívá nabídky vzdělávacích seminářů, spolupracuje s lékaři, psychologem, pedagogickou poradnou. Ve škole spolupracuje s výchovným poradcem. Má úzký kontakt s ostatními pedagogy, kterým poskytuje informace a materiály. Má písemně stanovenou náplň práce.

Přínosem pro žáky je jejich účast na programech zaměřených na prevenci sociálně patologických jevů. Tematika je dále probírána v průběhu výuky a žáci k ní vyjadřují svoje názory.

Z písemných podkladů a rozhovoru s metodikem prevence vyplývá, že sociálně patologické jevy se ve škole objevují v malé míře. Pracovníci školy se nejčastěji setkávají u žáků s kouřením, alkoholem (mimo budovu školy). Případy na podezření např. šikany se okamžitě řeší. Ve srovnání s uplynulými roky se četnost výskytu sociálně patologických jevů výrazněji nemění. Ze strany pedagogů je vyvíjena snaha předcházet konfliktním vztahovým situacím a vzniklé problémy nebo případy týkající se např. podezření na šikanu ihned řešit.

Pro školní rok 2003/2004 zpracovala metodička prevence kvalitní *Minimální preventivní program*, který je součástí ročního plánu školy. Všichni pedagogové s ním byli seznámeni. Program stanovuje hlavní oblasti prevence, cíle, jichž má být dosaženo, i metody a prostředky podporující jejich naplnění. Podstatou programu je komplexní výchova k aktivnímu trávení volného času a zvýšení informovanosti žáků i dospělých. Preventivní program je ročně vyhodnocován. Řád školy obsahuje konkrétní ustanovení o zákazu nošení, držení a distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy, potírání šikany. Systém prevence je promyšlený a funkční a škola dosahuje určitých kladných výsledků.

Škola se problematikou prevence sociálně patologických jevů zabývá. Přijatý systém je účinný, vykazuje pouze dílčí nedostatky.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Údaje v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou v souladu s údaji ve zřizovací listině.
- Žáci mají možnost navštěvovat kroužky. V tomto školním roce je jejich zaměření velmi pestré.

- Reeducace žáků se SVPU probíhá prostřednictvím tří kroužků vedených dyslektickými asistentkami.
- Talentovaní žáci rozvíjí své pohybové dovednosti prostřednictvím nabídky rozšířené výuky tělesné výchovy. Při Základní škole Blansko, Dvorská 26 pracuje s TJ START, která má oddíl *Klub sportovní gymnastiky a Rekreační sporty*. Členy TJ jsou také žáci školy. Děvčata se pod vedením trenérů účastní celostátních, krajských a okresních soutěží na kterých dosáhly v loňském roce významných úspěchů.
- Nadaní žáci uplatňují znalosti všeobecně vzdělávacích předmětů v rozmanitých soutěžích a olympiádách, do nichž se škola každoročně zapojuje.
- Ve škole pracuje *Dětský školní parlament*.
- Škola spolupracuje se základní školou ve Scandianu v Itálii.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. *Rozhodnutí Školského úřadu Blansko, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, č. j.: zařZŠ2-14/Al-98, s účinností od 1. září 1998 ze dne 11. ledna 1999*
2. *Zřizovací listina příspěvkové organizace Základní školy Blansko, Dvorská 26, s účinností od 19. června 2001 ze dne 20. června 2001*
3. *Dodatek č. 2 ke Zřizovací listině příspěvkové organizace Základní školy Blansko, Dvorská 26, ze dne 23. září 2003 s platností od 1. ledna 2004*
4. *Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 o základní škole podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 30. září 2003*
5. *Statistický výkaz Škol (MŠMT) V 3a-01 Příloha k výkazu o základní škole o speciálních-specializovaných třídách podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 30. září 2003*
6. *Třídní knihy všech 19 tříd ve školním roce 2003/2004*
7. *Třídní výkazy všech 19 tříd ve školním roce 2003/2004*
8. *Katalogové listy žáků navštěvujících školu ve školním roce 2003/2004*
9. *Souhrnný rozvrh hodin podle tříd ve školním roce 2003/2004*
10. *Příloha „Zvonění“ ve školním roce 2003/2004 bez uvedení data vystavení*
11. *Školní řád ze dne 4. září 200*
12. *Příloha školního řádu č. 1 Zákaz kouření v budově a areálu základní školy Blansko, Dvorská 26 ze dne 3. ledna 2001*
13. *Příloha č. 2 školního řádu Povinnosti pedagogických pracovníků ze dne 27. srpna 2001*
14. *Příloha č. 3 školního řádu Povinnosti třídního učitele ze dne 27. srpna 2001*
15. *Příloha č. 4 školního řádu Pracovní náplň třídních učitelů ze dne 27. srpna 2001*
16. *Příloha č. 5 školního řádu Používání mobilních telefonů ze dne 28. srpna 2001*
17. *Příloha č. 6 školního řádu Výchovná opatření v případech projevů rasismu, xenofobie a intolerance ze dne 19. ledna 2004*
18. *Knihy úrazů založené 1. září 1998*
19. *Řády kabinetů, odborných učeben a pracoven ze dne 2. září. 2002 (školní hřiště, dílny, učebny hudební výchovy, přírodovědná, cizích jazyků, výpočetní techniky, výtvarné výchovy, fyziky a chemie, administrativy, dále cvičného bytu a tělocvičen).*
20. *Laboratorní řád ze dne 11. dubna. 2002*

21. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
22. *Plán práce metodické sekce výchov ve školním roce 2003/2004 a zápisy z jednání*
23. *Plán práce metodického sdružení ve školním roce 2003/2004 a zápisy z jednání*
24. *Plán práce metodické sekce jazyků a společenských věd ve školním roce 2003/2004 a zápisy z jednání*
25. *Plán práce metodické sekce přírodovědných předmětů ve školním roce 2003/2004 a zápisy z jednání*
26. *Roční program enviromentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, školní rok 2003/2004*
27. *Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků ZŠ Blansko, Dvorská 26, zpracovaný v roce 2003*
28. Zápisy z jednání sekce jazyků a společenských věd, přírodovědný ve školním roce 2003/2004
29. Záznamy z nepovinných předmětů ve školním roce 2003/2004
30. Záznamy z volitelných předmětů pro školní rok 2003/2004
31. Učební plán Základní škola č.j. 16847/96-2 rozpracovaný ředitelem školy v návaznosti čtyřletého cyklu a platný ve školním roce 2003/2004 včetně úprav č.j. 31172/2002-22 a modifikace pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy č.j. 29738/96-22-50 ve znění úpravy č.j.31172I2002 s platností od 1. září. 2003
32. *Zajištění úkolů vyplývajících ze zákona č. 106/1999 Sb., O svobodném přístupu k informacím ze dne 1. ledna. 2003*
33. *Plán práce výchovného poradce pro školní rok 2003/2004*
34. *Tematický plán výchovného poradenství pro školní rok 2003/2004*
35. *Přehled žáků vyžadujících zvláštní péči ve školním roce 2003/2004*
36. *Individuální vzdělávací programy žáků se specifickými vývojovými poruchami učení ve třídách V. D, VII. D a VIII. D ve školním roce 2003/2004*
37. *Zápis o průběhu konání výchovné komise ve školním roce 2003/2004*
38. *Zápisy ze schůzek s rodiči – individuální pohovory ve školním roce 2003/2004*
39. *Dokumentace Školního dětského parlamentu při ZŠ Blansko, Dvorská 26, školní rok 2003/2004*
40. *Výroční zpráva o činnosti ZŠ za školní rok 2002/2003 červenec 2003*
41. *Organizační řád Základní školy Blansko, Dvorská 26 ze dne 19. ledna 2004*
42. *Pracovní náplně zaměstnanců Základní školy, Dvorská 26*
43. *Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků s osobními čísly 17495, 10095, 7015, 7010, 10096, 12398, 13147, 13145, 14515, 14518, 23171, 18135, 21731, 21723, 24278, 26365, 28785, 31800, 32010, 32100, 37625, 37627, 26360, 17511, 37800, 23116, 17512, 37630, 37820*
44. *Koncepce rozvoje ZŠ Blansko, Dvorská 26 pro období 2004-2008 ze dne 3. března 2004*
45. *Plán práce školy pro školní rok 2003/2004 bez uvedení data vystavení*
46. *Vnitřní platový předpis zaměstnanců ZŠ Blansko, Dvorská 26 – příloha organizačního řádu č. 7 ze dne 20. dubna 2001*
47. *Rozdělení funkcí na ZŠ Blansko, Dvorská 26 na školní rok 2003/2004*
48. *Vnitřní kontrolní systém směrnice ze dne 19. února 2003*
49. *Plán kontrolní činnosti na rok 2004 ze dne 12. ledna 2004*
50. *Plán hospitační činnosti na rok 2003 - 2004*

51. Zápisy z hospitací ve školním roce 2003/2004
52. Tematické plány pro vzdělávací oblast Výchova k volbě povolání pro školní rok 2003/2004
53. Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
54. *Minimální preventivní program 2003/2004* bez uvedení data vystavení
55. *Klasifikační řád* ze dne 17. ledna 2001
56. *DVPP rok 2003*
57. Dyslektické kroužky ve školním roce 2003/2004 – přehled
58. Dohody mezi Základní školou Blansko, Dvorská, Pedagogicko-psychologickou poradnou Blansko a rodiči žáka, kterému je doporučeno zařazení do specializované třídy pro děti s vývojovou poruchou učení ve školním roce 2003/2004
59. Smlouvy ředitelství školy s rodiči o způsobu hodnocení žáka s vývojovou poruchou učení ve školním roce 2003/2004
60. *Povolení výjimky z počtu žáků ve třídách se SVPU* vydané ředitelem školy ze dne 30. listopadu 2000
61. *Přehled kroužků na Základní škole Blansko, Dvorská 26* ve školním roce 2003/2004
62. Žakovské knížky vybraného vzorku žáků ve školním roce 2003/2004
63. Vybraný vzorek sešitů a písemných prací žáků ve školním roce 2003/2004

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti umožňují realizaci vzdělávacího programu v základní škole. Stabilizovaný pedagogický sbor je tvořen převážně kvalifikovanými učiteli. Chod školy je zajišťován systémem vnitřních předpisů, které postihují školu jako celek. Zjištěné nedostatky v úrovni výchovně-vzdělávací činnosti úzce souvisejí s menší účinností kontrolního systému. Přenos informací v rámci školy i zákonným zástupcům žáků je převážně funkční. Ředitel školy využívá vlastní systém nástrojů operativního řízení zaměstnanců, podporuje další vzdělávání pedagogů, ale uplatňování a využívání nově získaných poznatků a dovedností ve výuce není vedením školy důsledně sledováno a vyhodnocováno. Hodnocení pracovníků probíhá v souvislosti s finančním ohodnocením jejich práce.

Počet tříd, odborných pracoven, tělocvična a moderní sportovní areál v objektu školy přispívá k plnění výchovně-vzdělávacích cílů. Nedostatkem je opotřebovanost specifického vybavení a jejich estetická úprava zvláště na 2. stupni. Škola má dostatek učebnic a základních učebních pomůcek pro výuku všech sledovaných předmětů.

Vzdělávací a výchovná činnost školy vycházela z platných učebních osnov, učební plány byly dodrženy. Výchovné poradenství plní svou funkci velmi dobře. Ve výuce se často objevovala převažující role učitele a s tím spojená menší aktivita žáka. V hodinách lépe metodicky připravených a promyšlených se přiměřeně střídaly individuální nebo skupinové činnosti žáků, které je vedly k aktivnímu učení. Využitím učebních pomůcek byla podpořena názornost výuky. V mnohých hodinách byla upřednostněna vědomostní složka vzdělávání nad rozvojem klíčových kompetencí žáků zvláště u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zdeňka Vladíková	Vladíková v.r.
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík	Dusík v.r.
	Mgr. Eva Šefránková	Šefránková v.r.
	Mgr. Ludmila Šimáčková	Šimáčková v.r.
	Dana Haláková	
	Ludmila Čepičková	
	Miroslava Šustáčková	

V Brně dne 7. června 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 17. června 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Dušan Krumnikl, ředitel školy	Mgr. Dušan Krumnikl v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Mgr. Zdeňka Vladíková, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-07-08	12-1040/04/153-952
Zřizovatel	2004-07-08	12-1040/04/153-952

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.